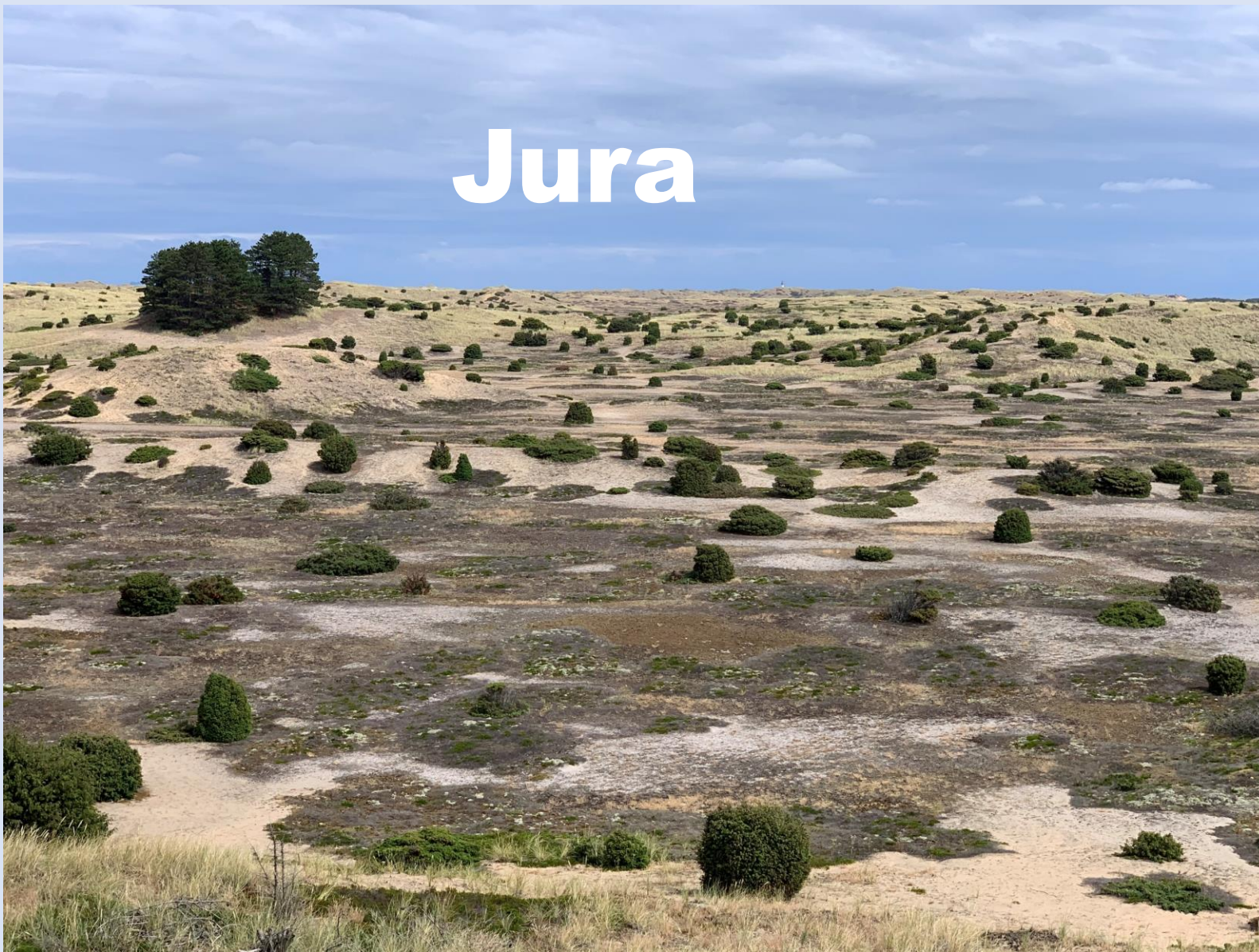

Jura

Bliv klar til at tale med ældre om døden

Hvem bestemmer om genoplivning eller livsforlængende behandling skal fravælges hos en ældre borger med demens?

Borgeren selv

Pårørende

Plejepersonalet

Lægen

Bliv klar til at tale med ældre om døden

Kirsten fra Hadsten

360.000 visninger – 8600 likes – 1000 kommentarer – 1300 delinger

Bliv klar til at tale med ældre om døden

Praktisk jura – lov og vejledninger

VEJ nr 9934 af 29/10/2019 (Gældende)
Udskriftsdato: 3. november 2019
Ministerium: Sundheds- og Ældreministeriet
Journalnummer: Sundheds- og Ældremin., Styrelsen for Patientsikkerhed, j.nr. 3-3010-272/1
Senere ændringer til forskriften
Ingen

Vejledning om genoplivning og fravalg af genoplivningsforsøg

- 1. Indledning**
- 2. Genoplivning skal som udgangspunkt altid forsøges**
 - Undtagelse 1: Særlige situationer, hvor andre end læger kan konstatere, at patienter er afgået ved døden**
 - Undtagelse 2: En læge fravælger genoplivningsforsøg efter fund af livløs patient**
Lægens ansvar, når øvrige sundhedspersoner kontakter lægen ved fund af livløs patient
Øvrige sundhedspersoners ansvar ved fund af livløs patient
 - Undtagelse 3: Den behandlingsansvarlige læge har besluttet forudgående fravalg af genoplivningsforsøg**
Tidspunkt for den behandlingsansvarlige læges beslutning
Den behandlingsansvarlige læges ansvar efter beslutningen om fravalg af genoplivningsforsøg
Øvrige sundhedspersoners ansvar, når der er sket lægeligt fravalg
 - Undtagelse 4: Patienten fravælger genoplivningsforsøg i den aktuelle sygdomssituation**
Lægens ansvar, når patienten tilkendegiver ønske om fravalg af genoplivningsforsøg
Øvrige sundhedspersoners ansvar, når patienten har fravalgt genoplivningsforsøg
- 3. Afgrænsning af, hvornår livsforlængende behandling kan afbrydes**
 - 3.1 Patientens fravalg af livsforlængende behandling
 - 3.2 Den behandlingsansvarlige læges fravalg af livsforlængende behandling
 - 3.3 Sundhedspersoners ansvar for afklaring
- 4. Afgrænsning af, hvornår livsforlængende behandling kan fravælges**
 - 4.1 Patienten ønsker livsforlængende behandling afbrudt
 - 4.2 Den behandlingsansvarlige læge vurderer, at livsforlængende behandling skal afbrydes

Information om beslutning om fravalg af livsforlængende behandling mellem sundhedspersoner og livstestamenter
Sundhedspersoners ansvar for at overlevere information om beslutningen til behandlingssteder, når livsforlængende behandling er fravalgt i forhold til behandlings- og livstestamenter

Afgrænsning af, hvornår livsforlængende behandling skal afbrydes
Information mellem behandlingssteder og implementering af instrukser

VEJ nr 9935 af 29/10/2019 (Gældende)
Udskriftsdato: 3. november 2019
Ministerium: Sundheds- og Ældreministeriet
Journalnummer: Sundheds- og Ældremin., Styrelsen for Patientsikkerhed, j.nr. 3-3010-272/1
Senere ændringer til forskriften
Ingen

Vejledning om fravalg og afbrydelse af livsforlængende behandling

- 1. Indledning**
- 2. Afklaring af, om livsforlængende behandling skal fravælges**
 - 2.1 Den behandlingsansvarlige læges ansvar for at vurdere patienten
 - 2.2 Øvrige sundhedspersoners ansvar for afklaring
- 3. Afgrænsning af, hvornår livsforlængende behandling kan afbrydes**
 - 3.1 Patientens fravalg af livsforlængende behandling
 - 3.2 Den behandlingsansvarlige læges fravalg af livsforlængende behandling
 - 3.3 Sundhedspersoners ansvar for afklaring
- 4. Afgrænsning af, hvornår livsforlængende behandling kan fravælges**
 - 4.1 Patienten ønsker livsforlængende behandling afbrudt
 - 4.2 Den behandlingsansvarlige læge vurderer, at livsforlængende behandling skal afbrydes

Bliv klar til at

Akut fravalg (1)

Plejepersonalet kan konstatere, at døden er indtrådt, hvis døden er åbenbar

I praksis er det kun, hvis der er forrådnelse, forkulning eller kvæstelser uforenelige med liv

...eller hvis borgeren er i terminal pleje OG der er en tydelig lægeangivelse om, at døden er forventet

Bliv klar til at tale med ældre om døden

Akut fravalg (2)

En læge fravælger genoplivning i situationen

Det må gerne ske over telefonen, men skal efterfølgende følges op af et notat i journalen

Bliv klar til at tale med ældre om døden

Fravalg i god tid (1)

Borgeren kan i en aktuel sygdomssituation fravælge genoplivningsforsøg

Beslutningen gælder, når en læge har vurderet, at borgeren er habil og har skrevet i borgerens journal, at der ikke skal forsøges genoplivning.

Borgeren kan altid ændre sin beslutning

OBS! Almen alderdomssvækkelse betragtes ikke som en aktuel sygdomssituation – til gengæld gælder al sygdom – og dermed al kronisk sygdom

Bliv klar til at tale med ældre om døden

Fravalg i god tid (2)

Borgeren er alvorligt syg eller døende, og en læge vurderer, at genoplivningsforsøg vil være udsigtsløst

Gælder også ved alderdomssvækkelse

Borgeren (og evt. de pårørende) informeres og høres, men lægen træffer afgørelsen og skriver i borgerens journal, at der ikke skal forsøges genoplivning

Beslutningen kan kun ændres af en læge

Bliv klar til at tale med ældre om døden

Fravalg i god tid (3)

Borgeren har udfærdiget behandlingstestamente, hvor genoplivningsforsøg er fravalgt

Testamentet træder først i kraft, når en læge har vurderet, at borgeren er varigt inhabil og har skrevet i borgerens journal, at der ikke skal forsøges genoplivning

Behandlingstestamentet kan tilgås via FMK-online – men reelt kun af en læge

Bliv klar til at tale med ældre om døden

OBS! OBS! OBS!

Behandlingstestamentet har INGEN funktion i akutte situationer

Bliv klar til at tale med ældre om døden

Fravalg helst ‘i fredstid’...

- Har I gode aftaler med lægerne?

Plejepersonalet, som kender borgeren, kan sende en anmodning til lægen med henblik på stillingtagen til fravalg af genoplivningsforsøg

Det samme gør man, hvis borgeren selv ønsker at fravælge

Lægen skal altid informere plejepersonalet om beslutningen om, at genoplivning ikke skal påbegyndes

Det kan gøres mundtligt, men skal følges op af en skriftlig korrespondance

Bliv klar til at tale med ældre om døden

Sektorskift

Beslutningen om fravalg af genoplivning gælder også ved og efter sektorskift

Det skal bare afleveres ordentligt

Bliv klar til at tale med ældre om døden

..man kan altid sige nej tak....

Man kan altid **sige nej** til en bestemt behandling – også en fremtidig behandling, hvis man er habil og i en aktuelt sygdomssituation

....men man kan ikke **kræve** en bestemt behandling – fx heller ikke genoplivningsforsøg ved hjertestop.

I sidste ende er det altid lægen, der bestemmer om en patient kan få en bestemt behandling.

For den inhabile borger uden behandlingstestamente er det altid lægen, der bestemmer behandlingsniveauet.

Bliv klar til at tale med ældre om døden

Ny lov og digital løsning på vej (2024?)

- Der er politisk enighed om, at alle over 60 år skal kunne fravælge genoplivningsforsøg
- Intet krav om lægesamtale eller anden rådgivning
- Fravalget sker digitalt på sundhed.dk (eller på papir)
- Fravalget vises herefter automatisk i alle journalsystemer
- Lov vedtages formentlig i efteråret 2023 - og kommer til at virke i efteråret 2024.

(Desværre medtages det lægeligt besluttede fravalg ikke i den digitale løsning - i denne omgang)

**Lad være med at
spørge, hvad
borgerens ønske er,
hvis det allerede er
besluttet, at der
ikke skal
genoplives....**

**Så kan samtalen
blive svær..**

Bliv klar til at tale med ældre om døden

Verdens korteste forklaring af muligheden for at fravælge genoplivning på sygehus i DK (eller pengene tilbage)

Borgeren fravælger selv genoplivningsforsøg i en aktuel sygdomssituation

- a. Lægen skal vurdere om borgeren er habil
- a. .. og om borgeren forstår omfanget af sin beslutning
- b. Borgeren skal bare være syg – men alderdomssvækkelse er ikke nok

Lægen fravælger genoplivningsforsøg

- a. Når en borger er alvorligt syg eller døende skal lægen tage stilling til genoplivningsforsøg – og evt. fravælge det – gælder også alderdomssvækkelse
- b. Borgeren (og evt. de pårørende) informeres og høres.

Det er godt, hvis borgeren og de pårørende er enige i beslutningen, men afgørelsen er lægens

Borgeren har et behandlingstestamente

- a. Det er lægens opgave at vurdere, om borgeren er varigt inhabil og dermed i en situation, hvor behandlingstestamentet træder i kraft

Umiddelbart fravalg ved fund af livløs

- a. Plejepersonale kan erklære død ved 'lægmandssikre dødstegn'
- b. Lægen kan evt. fravælge pba. telefoniske oplysninger

Bliv klar til at tale med ældre om døden